

KANSAINVÄLINEN VEROTUS

Aalto 11/2020

AGENDA

1

Lyhyesti minusta

2

Luennon tavoitteet

3

Kv-verotuksen perusteet

4

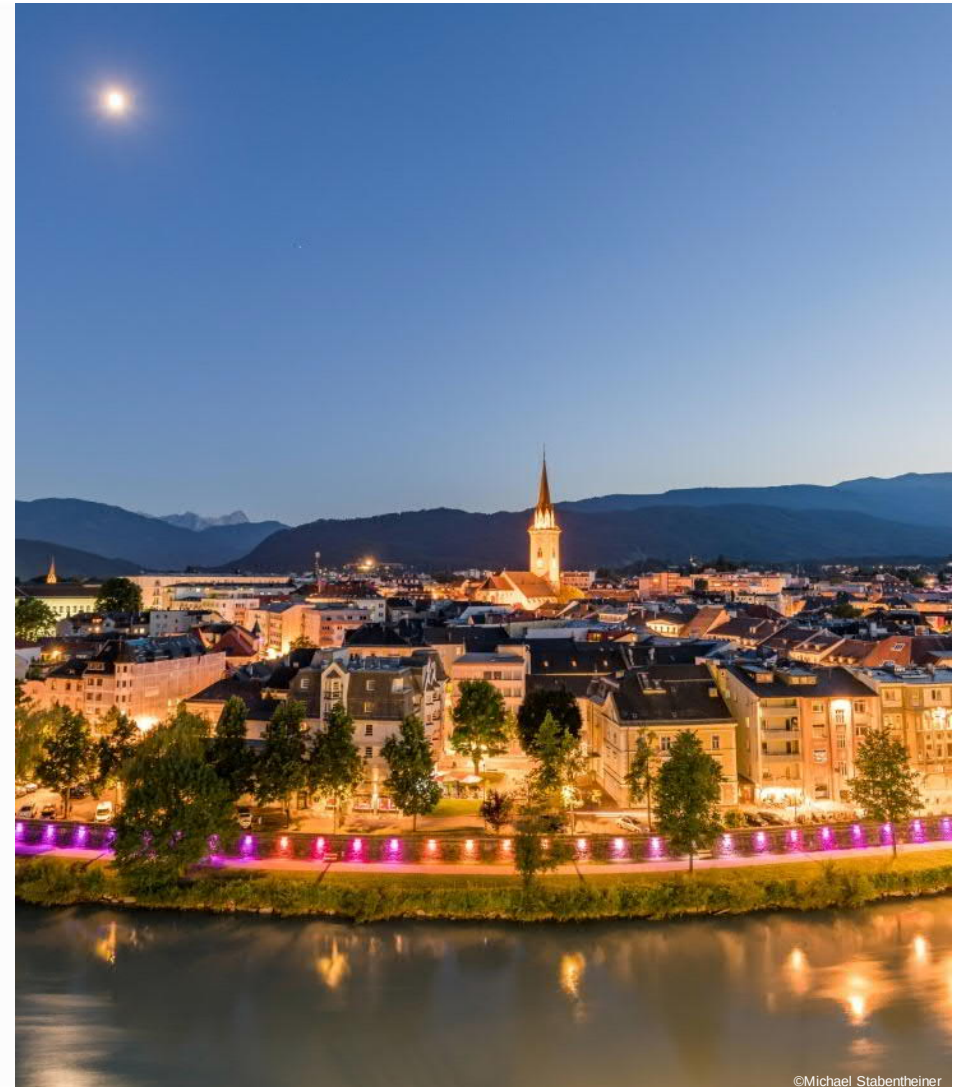
Kolme painopistettä

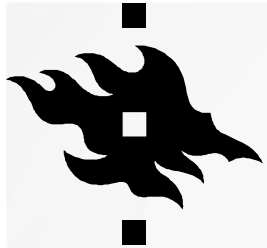

LYHYESTI MINUSTA

- Moritz Scherleitner
- 2015: MSc. (WU) Taxation and Accounting - Vienna University of Economics and Business
- 2019: LL.D. Finanssoikeus – Helsingin yliopisto.
- 2/2014:stä: töissä PwC:llä.
- 5/2020:stä: tutkijatohtori Helsingin yliopistossa
- Tutkimusalueet: Kv-veropolitikka ja EU vero-oikeus.
- Kielet: Saksa, englantia ja (jonkin verran) Suomea

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

KOLME PAINOPISTETTÄ

Yhtiö harjoittaa
liiketoimintaa ulkomailla

- Miten oikeudellinen muoto vaikuttaa verotukseen

Yhtiö sijoittaa
ulkomaille

- Minkälaisia veroseuraamuksia eri rahoitusinstrumenteilla on

Lähdeverojen ongelmat

- Miksi lähdeverot voivat tulla todella kalliiksi?

KANSAINVÄLISEN VEROTUKSEN PERUSTEET

KV-VEROTUKSEN PERUSPROBLEMATIKKA

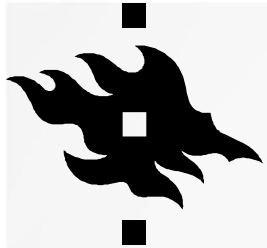
Tulonsaajan asuinvaltio

- Verottaa tulot, jotka siellä asuvat verosubjektit saavat (riippumatta siitä mistä tulo on peräisin).
- Veromaksukykyperiaate ("ability to pay principle")

Tulon lähdevaltio

- Verottaa tulot, jotka tästä valtiosta saadaan (riippumatta siitä missä saaja asuu).
- Etuperiaate ("benefits principle")

Kaksinkertainen verotus

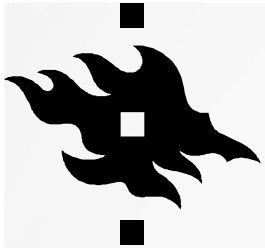
MITÄ ON KV-VEROTUS?

- Kansainvälinen vero-oikeus = kaikki veronormit, jotka koskevat kansainvälisiä taloussuhteita
 - Valtioiden sisäinen kansainvälinenvero-oikeus
 - ↳ **perustaa** verotusoikeudet
 - Valtioiden verosopimukset
 - ↳ **rajoittaa** verotusoikeuksia

Verosopimusoikeuden kultainen sääntö

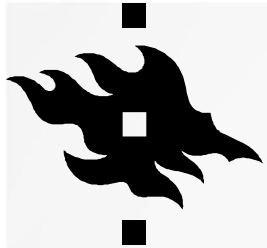

TÄRKEÄ!!!!

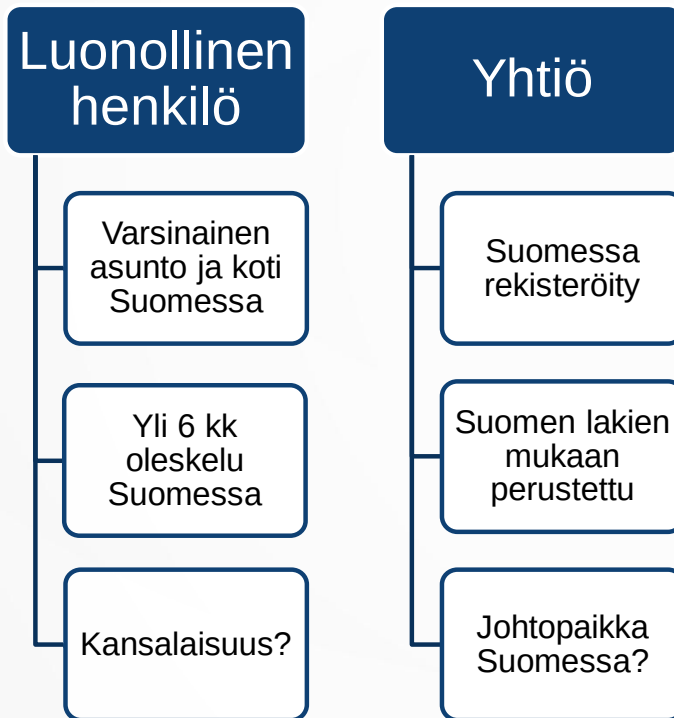

SUOMEN SISÄINEN KV-VEROTUS

- TVL 9 §: Velvollinen suorittamaan veroa tulon perusteella on
 - 1) verovuonna Suomessa asunut henkilö, kotimainen yhteisö, yhteisetuus ja kuolinpesä **täältä ja muualta** saamastaan tulosta (*yleinen verovelvollisuus*);
 - 2) henkilö, joka verovuonna ei ole asunut Suomessa, sekä ulkomainen yhteisö **täältä** saamastaan tulosta (*rajoitettu verovelvollisuus*).

YLEINEN VEROVELVOLLISUUS SUOMESSA – KUKA?

HE 136/2020:

Velvollinen suorittamaan veroa tulon perusteella on:
1) verovuonna Suomessa asunut henkilö, kotimainen yhteisö, **ulkomailla perustettu tai rekisteröity yhteisö, jonka tosiasiallinen johtopaikka sijaitsee Suomessa**, yhteisetuus ja kuolinpesä täältä ja muualta saamastaan tulosta (*yleinen verovelvollisuus*);

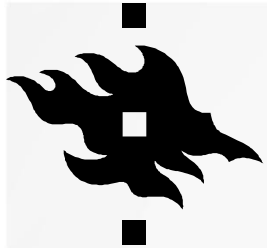
RAJOITETTU VEROVELVOLLISUUS

Suomesta Saatu tulo: Esimerkkiluettelo TVL 10 §:ssä

Laaja käsite: Käytännössä kaikki tulot, jotka tulevat Suomesta katsotaan Suomesta saaduksi

Korkotulot, jotka Suomessa rajoitetusti verovelvollinen saa Suomesta ovat säädetty verovapaaksi (TVL 9.2 §)

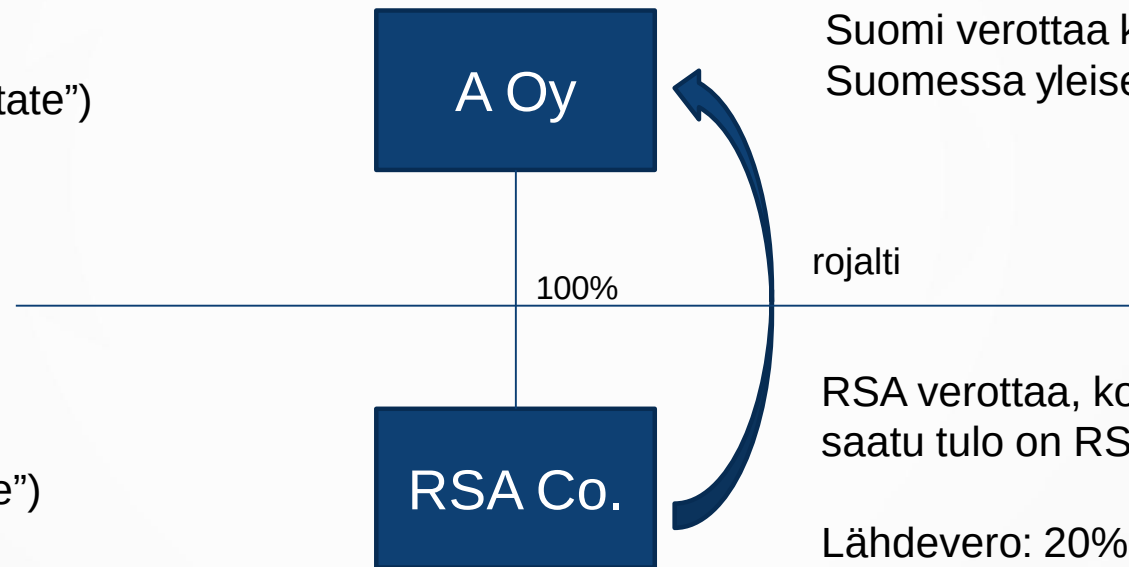
Tulotyypista riippuen: lähdeverotus tai VML mukainen verotus

TERMINOLOGIA KONTEKSTISSA

asuinvaltio (“residence state”)

lähdevaltio (“source state”)

Suomi verottaa koska A Oy on Suomessa yleisesti verovelvollinen.

rojalti

RSA verottaa, koska A Oy:n saatu tulo on RSA:sta peräisin.

Lähdevero: 20%

KAKSINKERTAINEN VEROTUS

Juridinen kaksinkertainen verotus

- Sama tulo – sama verovelvollinen

Taloudellinen kaksinkertainen verotus

- Sama tulo – eri verovelvollinen

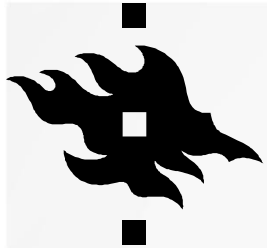
VEROSOPIMUKSET

- Valtioiden välillä solmitut sopimukset.
- Pää tavoite → poistaa kaksinkertainen verotus
- Jakaa verotusoikeudet valtioiden välillä.
- Riippuen tulotyyppistä: joko asuinvaltiolle, tai lähtövaltiolle, tai osittain molemmille
- Verosopimukset ovat vähän erilaisia yksityiskohtien tasolla. Mutta ne perustuu pitkälti OECD malliverosopimukseen.
- Suomella on [76 verosopimusta](#)

Model Tax Convention on Income and on Capital

CONDENSED VERSION
(as it read on 21 November 2017)

VEROSOPIMUKSEN RAKENNE

I luku Sopimuksen soveltamisala

- Henkilöt, joihin sopimusta sovelletaan (1 artikla)
- Sopimuksen piiriin kuuluvat verot (2 artikla)

II luku Määritelmät

- Yleiset määritelmät (3 artikla)
- Kotipaikka (4 artikla)
- **Kiinteä toimipaikka (5 artikla)**

III luku Tulon verottaminen

- kiinteästä omaisuudesta saadut tulot (6 artikla)
- **liiketulo (7 artikla)**
- tulot vesi- ja ilmakuljetuksista (8 artikla)
- **osingot (10 artikla)**
- **korot (11 artikla)**
- rojaltit (12 artikla)

- luovutusvoitot (13 artikla)
- ~~(työkorvaukset (14 artikla))~~ [poistettu]
- palkat (15 artikla)
- johtajien palkkiot (16 artikla)
- urheilijoiden ja taiteilijoiden palkkiot (17 artikla)
- eläkkeet (18 artikla)
- julkisyhteisöltä saadut palkat (19 artikla)
- opiskelijoiden tulot (20 artikla)
- [...]

V luku Kaksinkertaisen verotuksen poistamismenetelmät

- Kaksinkertaisen verotuksen poistaminen (23 artikla)
 - **vapautus- tai hyvitysmenetelmästä**

VI luku Erityiset määräykset

- Syrjintäkielto (24 artikla)

KOLME PAINOPISTETTÄ

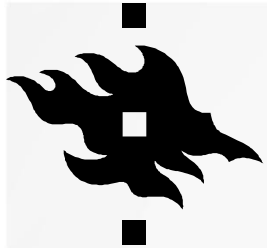

LIIKETOIMINTA ULKOMAILLA

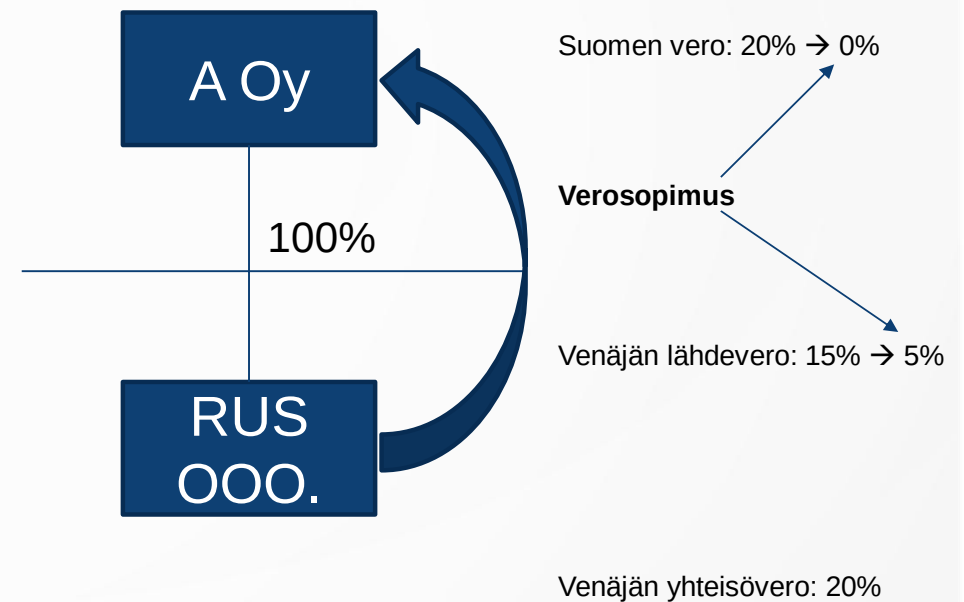
YHTIÖ HARJOITTA A LIIKETOIMINTAA ULKOMAILLA

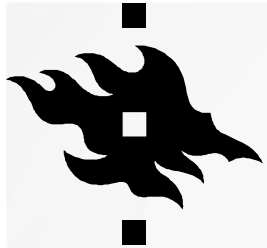
- Ajatellaan että suomalainen A Oy haluaa laajentaa toimintaansa Venäjälle.
- Mahdollisuuksia on monta, esim.:
 - Perustaa tytäryhtiö Venäjälle
 - Harjoittaa liiketoimintaa Venäjällä omalla nimellä.
 - Harjoittaa liiketoimintaa Venäjällä jonkun kautta.
 - Harjoittaa liiketoimintaa Suomesta
- Kaikissa tapauksissa voi syntyä erilaisia veroseuraamuksia

TYTÄRYHTIÖ

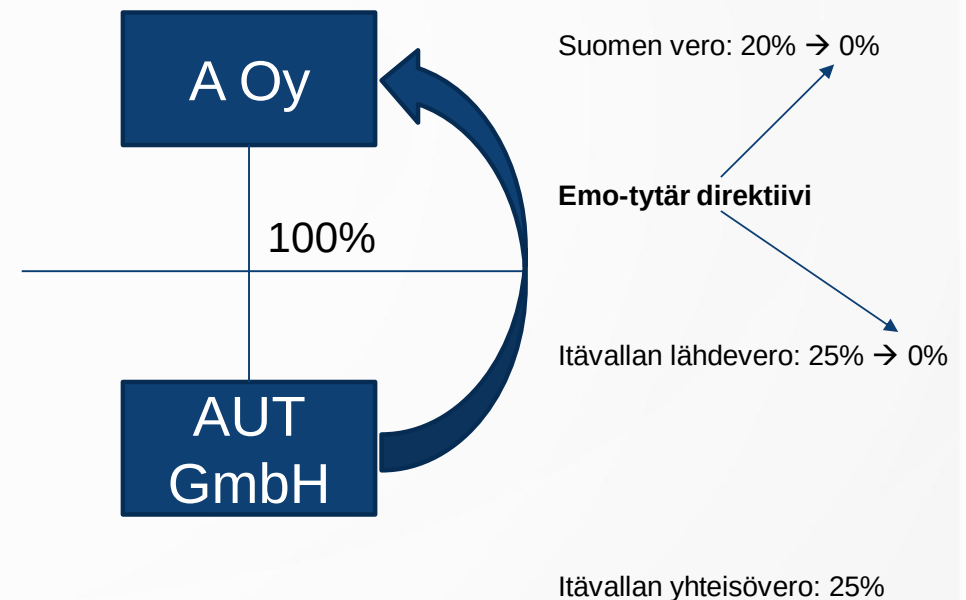
- RUS OOO on venäjällä asuva yhtiö. sen voitto verotetaan Venäjällä.
- Kun voittoa jaetaan osinkona Suomeen, olisi Venäjällä maksettava lähdevero 15%.
- Suomessa osinko olisi veronalainen.
- [Mutta: Verosopimus](#)
- Art. 10(1)(a) = Venäjä max. 5% lähdeveroa
- Art. 22(2)(b) = Suomen pitää vapautaa

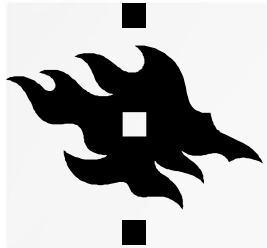

EXCURSIO: TYTÄRYHTIÖ EU:SSÄ

- Lyhyesti: jos 100% tytäryhtiö olisi toisessa EU maassa asuva:
- Suomessa EVL 6a § → verovapaa
- Itävalta 94(1)(2) EStG → verovapaa (jos yli vuoden omistusaika)
 - Molemmat säännöt perustu **emo-tytär direktiviin**.
- Jos on ale vuoden omistusaika:
 - 25% lähdevero, mutta Art. 10(3) AUT-FIN verosopimus = 0%

KIINTEÄ TOIMIPAIKKA

- Jos yhtiö harjoittaa liiketoimintaa ulkomailla, itse, tai jonkun kautta, voi syntyä ns. kiinteä toimipaikka.
- Ollakseen näin, yhtiön presenssin toisessa maassa pitää olla “riittävä”.
- Jokainen maa päättää kansallisessa laissa mitä tämä tarkoittaa, mutta:
- Verosopimuksilla on oma KTP käsite, joka, artikla 7 yhteydessä rajoittaa asuinvaltion/lähdevaltion verotusoikeutta.

Artikla 7(1) Suomi-Venäjä Verosopimus:

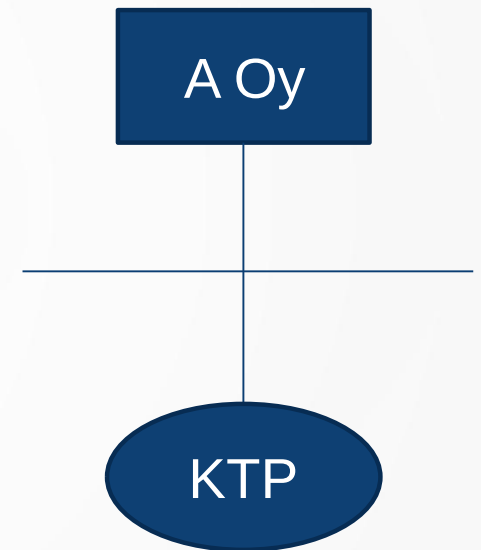
- Tulosta, jonka sopimusvaltiossa oleva henkilö saa, verotetaan vain siinä valtiossa,
- jollei henkilö harjoita liiketoimintaa toisessa sopimusvaltiossa **siellä olevasta kiinteästä toimipaikasta**.
- Jos henkilö harjoittaa liiketoimintaa edellä sanotuin tavoin, voidaan toisessa valtiossa verottaa henkilön saamasta tulosta, mutta vain niin suuresta tulon osasta, joka on luettava kiinteään toimipaikkaan kuuluvaksi.

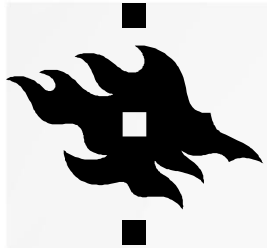
Kiinteä toimipaikka: Artikla 5

KIINTEÄ TOIMIPAIKKA

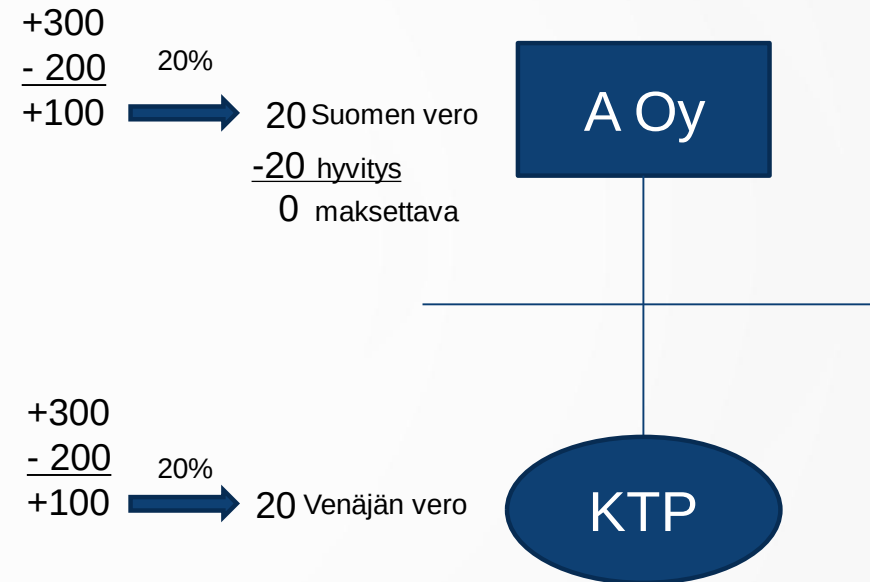
- Artikla 5:n perustella KTP voi olla
 - kiinteä liikepaikka (esim. sivuliike, toimisto, tehdas jne.)
 - Rakennustyömaa joka kestää yli 12 kk
 - Epäitsenainen edustaja
 - Erillinen luonnollinen tai juridinen henkilö
 - On valtuus tehdä A Oy:n nimessä sopimuksia
 - Ja käyttää tätä valtuutta tavanomaisesti.

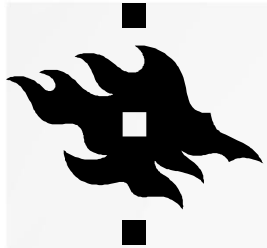

KIINTEÄ TOIMIPAIKKA

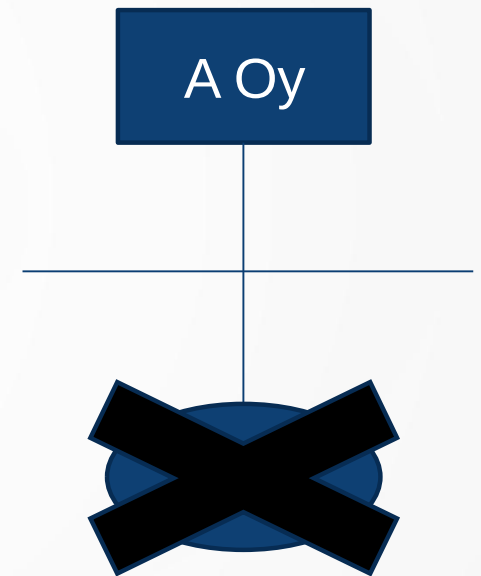
- Pelkkien kansallisten sääntöjen perustella:
- Suomi verottaa A Oy:ta Venäjältä saaduista tuloista.
- Venäjä verottaa A Oy:ta Venäjältä saaduista tuloista.
- Molemmissa tapauksissa se on KTP:n **voitto** (kansallisten sääntöjen mukaan).
- Artikla 7(1) + Artikla 5(1) tai (3) tai (5) [riippuen KTP tyypistä] = Suomi saa verottaa ja Venäjäkin saa verottaa, mutta:
- Artikla 22(2)(a): Suomen on hyvittävä Suomeen veroon (20), vero joka maksettiin Venäjällä.
- Mitä jää yli on: 0 vero Suomessa + 20 vero Venäjällä

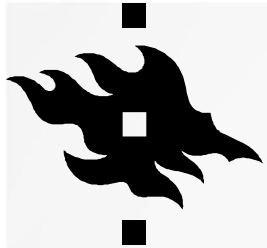

MILLOIN EI MUODOSTU KIINTEÄÄ TOIMIPAIKKAA

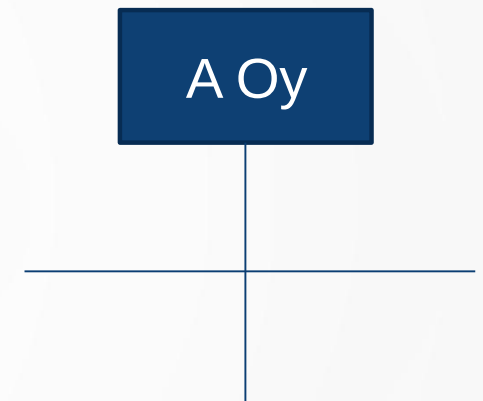
- Yleensä on syytä välttää KTP:n muodostamista ulkomaille.
 - Aiheuttaa hallinnollisia kustannuksia
 - Verorasitus ei pienene jos on hyvitysmenetelmä käytössä.
- Riippuen A Oy:n toimintamallista, se voi pyrkiä välttämään KTP:aa, esim:
 - Täyttämällä valmistelevaa ja avustavaa toimintaa koskevan poikkeuksen soveltamisedellytykset (esim. pelkkä varasto tms).
 - Käyttämällä itsenäistä edustajaa ulkomailla.

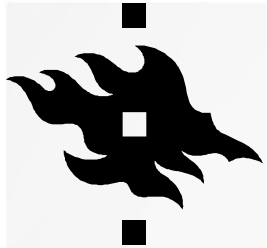

VEROSEURAMUKSIA JOS EI OLE KIINTEÄÄ TOIMIPAIKKAA

- Muodostuuko KTP vai ei, tämä voi olla hyvin vaikea kysymys ja siitä on keskusteltu jo kauan.
- Lähdevaltiolla on luonnollinen intressi että on KTP ja asuinvaltiolla ei ole, koska:
- Artikla 7 + artikla 5 = asuinvaltio, ja VAIN, asuinvaltio saa verottaa liike tulot.
 - (Huomaattehan, että Art. 7(5): “ Milloin liike tuloon sisältyy tuloja, joita käsitellään erikseen tämän sopimuksen muissa artikloissa, tämän artiklan määräykset eivät vaikuta sanottujen artiklojen määräyksiin” → eli lex specialis saa etusijan.)

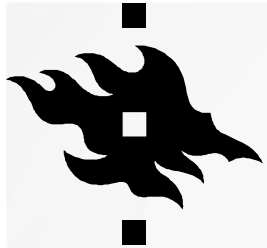

YKSI ESIMERKKI NYKYISEN VEROJÄRJESTELMÄN HAASTEISTA

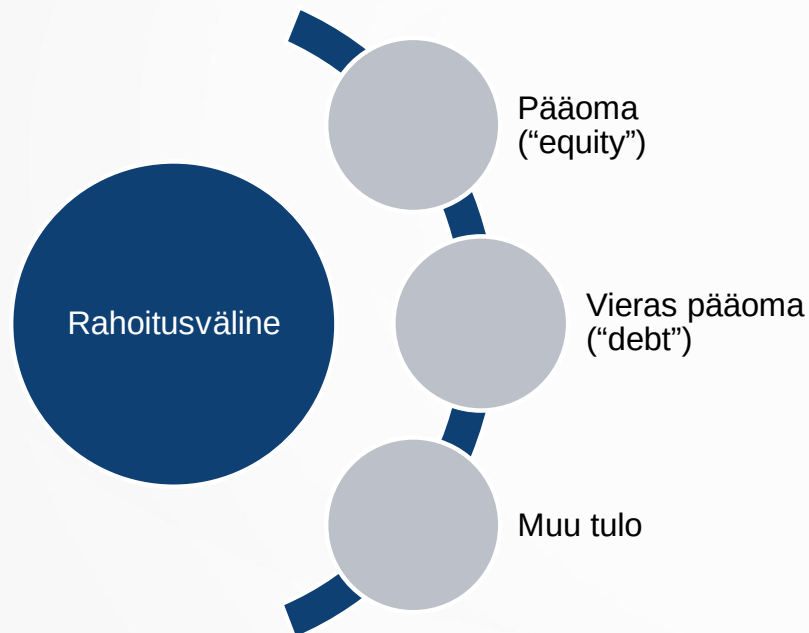
- Mikä on tilanne, jos A Oy myy Venäjälle vaan digitalisia palveluita ja ei tarvitse siellä mitään fyysistä presenssiä?
- Voiko Venäjä verottaa A Oy:n tuloa?
 - Ei voi, koska A Oy:lla ei ole KTP:aa Venäjällä.
- Onko tämä oikein?
- Yrittäkää itse miettiä asiasta.
 - Luoko asiakas/käyttäjä arvoa? Pitäisikö siitä maksaa jotain lähdevaltiolle? Jos näin on, miksi vain digi-palvelussa?
- Tehdäänkö jotain asialle?
 - Digital Service Tax
 - Digital Permanent Establishment
 - OECD Pillar 1

RAJAT YLITTÄVÄT RAHOITUS

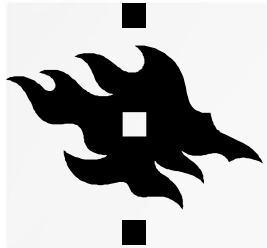

LUOKITTELU

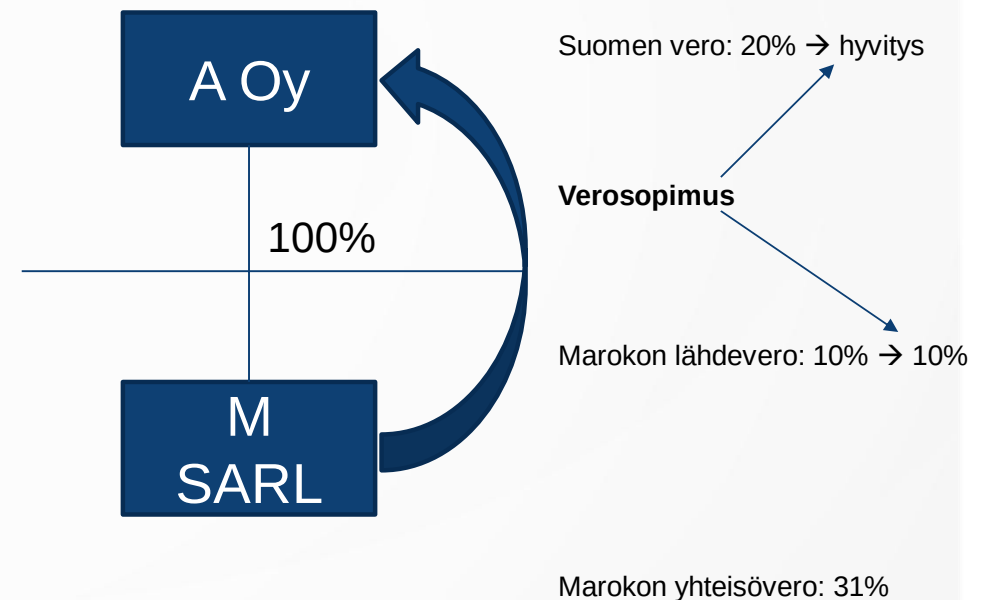
- Luokittelu pitää tehdä
 - kansallisen lain mukaan, ja
 - Verosopimuksen mukaan
- Erilaisia kriteeriä, mutta “plain vanilla” välineitä kohdellaan tavallisesti samalla tavalla

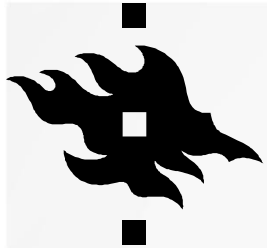
Rahoitus instrumenti	Kansallinen laki	verosopimus
(Plain vanilla) osake	Pääoma	Pääoma (Art. 10)
(Plain vanilla) laina	Vieras pääoma	Vieras pääoma (Art. 11)

ESIMERIKKI

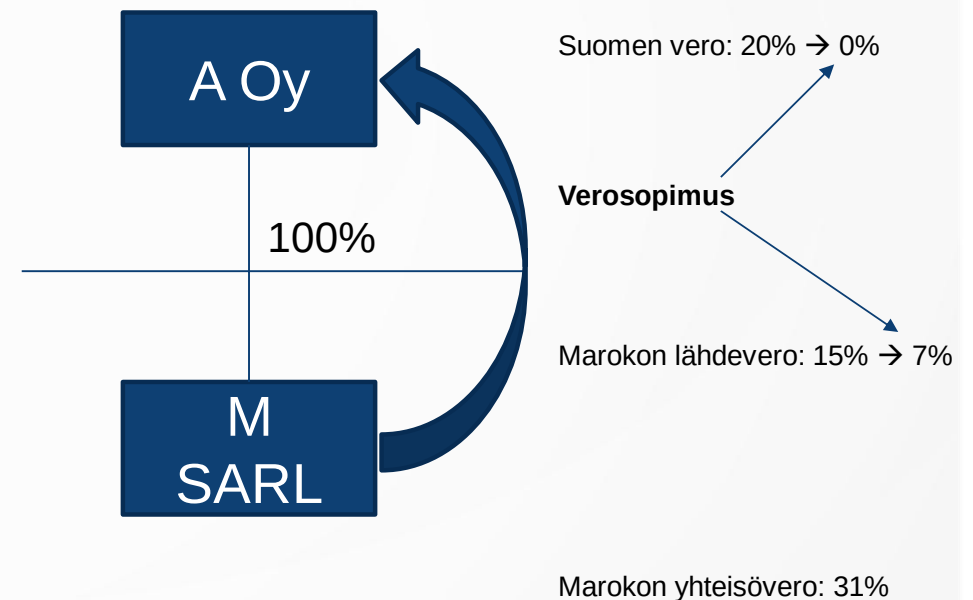
- A Oy:lla on tytäryhtiö Markossa (M SARL), joka tarvitsee miljoonan projektiin.
- A Oy ottaa lainan ja haluaa antaa sen eteenpäin M SARL:ille
- Oletetaan, että A Oy antaa M SARL:ille lainan
 - (ellei toisista säännöistä muuta johdu) markkinaehtoinen korko on vähennyskelpoinen.
 - Suomessa verollinen (mutta hyvitys)
 - Lähdevero 10%

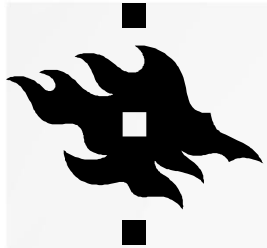
ESIMERIKKI

- Jos rahoitetaan tytäryhtiötä lisäämällä pääomaa
 - Osingot eivät ole vähennyskelpoisia
 - Marokon lähdevero = 15% → Verosopimus Art. 10(2)(a) alentaa 7%iin.
 - Osingot Suomessa verovapaita (Verosopimus Art. 23(2)(b))

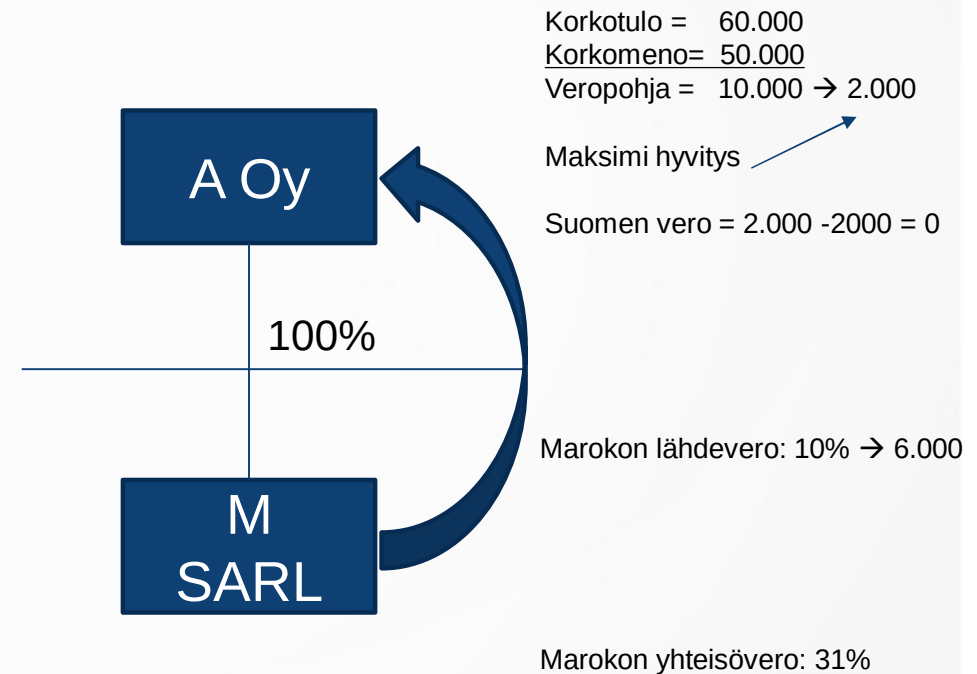

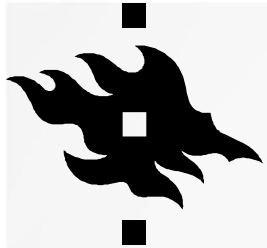
LÄHDEVERON HAASTEITA

ESIMERIKKI

- A Oy:n otti pankilta 1.1. bulletlaina = 1 Mio; 5%; 8 vuotta
- Samana päivänä antaa bulletlainan M SARL:ille – 1 Mio; 6% 8 vuotta.
- A Oy saa 60k korkoja M SARL:lta ja maksaa 50k pankille
- Tästä johtaa 10k veropohja ja 2k veroa.
- Marokon lähdeveron voi täysin hyvittää (eli Suomen vero = 0) ja 4k voi hyvittää seuraavissa viidessä vuosissa.
- Efektiivinen verorasite = $6.000 / 10.000 = 60\%$.
- Lähdevero $15\% = 9.000$ lähdevero = 90% efektiivinen verorasite.

TAX GROSS UP

- Jos lainanantaja on kolmas osapuoli on yleistä, että lainan sopimuksessa on ns. “tax gross-up” lauseke.
- Se varmistaa, että lainanottaja kantaa lähdeveron.
- Tämä on pelkkä markkinavaltakysymys
- Mutta se on johtanut siihen, että monet maat eivät peri lähdeveroa ulkomaalaisille maksetuista koroista.
- Kehittyvät maat usein eivät (voi) vapauttaa sitä (mutta silti tietää ongelmasta).

10 Mio 8% korko = 800k

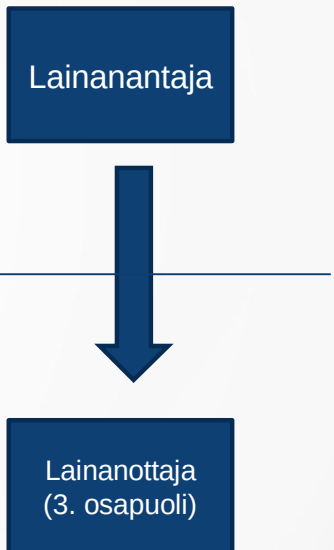
Tämän hetkinen lähdevero = 0%

Uusi hallitus = 10% lähdevero

Tax gross up clause= $800k / 0,9 = 888,89k$

Näin paljon on maksettava

Pääomamarkkinassa taas tämä ei ole yleistä.

KIITOS!

- Jos on vielä kysymyksiä -> moritz.scherleitner@helsinki.fi